

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความตระหนักของผู้ดูแลเด็ก เรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กหลายกลุ่มวัย เขตภาคเหนือตอนบนประเทศไทย

The Relationship between Knowledge and Awareness of Guardians in Drowning Prevention Among Various Age Groups of Children in the Upper Northern Region of Thailand

อิสระพงศ์ เพลิตเพลิน* วท.บ. (สาธารณสุขศาสตร์)
ปาริฉัตร องอาจบริรักษ์** ปร.ด. (สาธารณสุขศาสตร์)
สินีนารถ ชาวตระการ*** วท.ด. (การวิจัยและการจัดการ
ด้านสุขภาพ)

Isaraphong Perdpern* B.Sc. (Public Health)
Parichat Ong-Artborirak ** Ph.D. (Public Health)
Sineenart Chautrakarn*** Ph.D. (Health Research
and Management)

* นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Master of Public Health student, Faculty of Public Health, Chiang Mai University

** คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

Faculty of Medicine Vajira Hospital, Navamindradhiraj University

*** คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Faculty of Public Health, Chiang Mai University

Received: Jan 11, 2026

Revised: Feb 24, 2026

Accepted: Feb 26, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความตระหนักของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในเขตภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างคือผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่อาศัยอยู่ใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน จำนวน 424 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบสะดวก เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ระหว่างเดือนกันยายน 2567 – มิถุนายน 2568 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็กมีความรู้เรื่องการป้องกันการจมน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 57.78 มีคะแนนเฉลี่ย 8.97 (S.D.=2.18) จากคะแนนเต็ม 13 คะแนน โดยพบประเด็นที่ผู้ดูแลเด็กมีความเข้าใจผิดมากที่สุดคือ การช่วยเหลือผู้จมน้ำด้วยการอุ้มพาดบ่าเพื่อไถ่ชีวิต และการกระโดดลงไปช่วยทันทีกรณีว่ายน้ำเป็น สำหรับความตระหนักในการป้องกันการจมน้ำในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 85.85 มีคะแนนเฉลี่ย 4.51 (S.D.=0.52) จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน โดยมีความตระหนักสูงสุดในด้านการดูแลเด็กวัยคลานถึงหัดเดินให้อยู่ในระยะสายตา และความรู้ของผู้ดูแลเด็กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตระหนักในการป้องกันการจมน้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) จากการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลสนับสนุนว่า ผู้ดูแลเด็กในเขตภาคเหนือตอนบนควรได้รับการพัฒนาด้านความรู้ที่ถูกต้องในประเด็นวิธีการช่วยเหลือและปฐมพยาบาลผู้ตกน้ำจมน้ำ เพื่อเพิ่มความรู้หรือแก้ไขความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้จมน้ำ และส่งเสริมความรู้ในการจัดการแหล่งน้ำที่มีความเสี่ยง เพื่อยกระดับความรู้และเพิ่มความตระหนักเกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำให้ดียิ่งขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานศึกษา โรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อลดปัญหาการจมน้ำของเด็กต่อไปได้

คำสำคัญ: ความรู้, ความตระหนัก, การป้องกันการจมน้ำในเด็ก

ABSTRACT

This cross-sectional study aimed to examine the levels of knowledge and awareness regarding drowning prevention among caregivers of children under 15 years old and to explore the relationship between these two factors in the Upper Northern region of Thailand. The sample consisted of 424 caregivers residing in eight provinces of Upper Northern Thailand, selected through convenience sampling. Data were collected via online questionnaires between September 2024 and June 2025 and analyzed using descriptive statistics and Pearson's correlation coefficient. The results revealed that caregivers' overall knowledge of drowning prevention was at a moderate level (57.78%), with a mean score of 8.97 (S.D.=2.18) out of a total of 13 points. The most significant misconceptions identified were rescuing drowning victims by carrying them over the shoulder to drain water and immediately jumping into the water to rescue a victim if the rescuer is able to swim. In contrast, the overall awareness of drowning prevention was at a high level (85.85%), with a mean score of 4.51 (S.D.=0.52) out of a total of 5 points.; the highest awareness was related to keeping toddlers and young children within line of sight. Furthermore, a statistically significant positive correlation was found between caregivers' knowledge and their awareness of drowning prevention ($p<0.05$). The findings suggest that caregivers in Upper Northern Thailand require further development of accurate knowledge regarding rescue methods and first aid to correct misconceptions. Relevant community agencies, including educational institutions, hospitals, and local government organizations, should collaborate to promote water hazard management and enhance awareness. Such interventions are essential to elevate the standards of drowning prevention and effectively reduce child drowning incidents in the future.

Key words: Knowledge, Awareness, Child drowning prevention

บทนำ

กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุข ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งกำหนดยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศ (PP&P Excellence) ในแผนงานที่ 3 การป้องกันควบคุมโรค และลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ โดยมีเป้าหมายด้านการลดอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำ เป็นหนึ่งในตัวชี้วัด โดยแผนระยะที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2565-2569 กำหนดอัตราการจมน้ำเสียชีวิตในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ลดลงเหลือ 2.5 ต่อประชากรเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีแสนคน (กองป้องกันการบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2563) จาก

รายงานจำนวนและอัตราการเสียชีวิตจากการจมน้ำในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2566 พบว่าเด็กไทยอายุต่ำกว่า 15 ปี เสียชีวิตเฉลี่ย 611 คนต่อปี คิดเป็นอัตราการตายเฉลี่ย 5.8 ต่อประชากรเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีแสนคน และในเขตภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด พบอัตราการตายเฉลี่ยระหว่าง 2.3-4.3 ต่อประชากรเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีแสนคน เรียงลำดับจังหวัดที่พบอัตราการตายจากมากที่น้อยที่สุด ได้ดังนี้ แม่ฮ่องสอน (4.3) เชียงราย (4.0) ลำปาง (3.8) เชียงใหม่ (3.5) พะเยา (3.4) ลำพูน (3.1) น่าน (2.3) และแพร่ (2.3) (กองป้องกันการบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2568) โดยร้อยละ 75 ของ

จังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบนยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และผลกระทบจากการจมน้ำมีความรุนแรงอย่างมาก ซึ่งอาจทูลพลภาพหรือเสียชีวิตได้ โดยหากจมน้ำระหว่าง 0-5 นาที มีโอกาสเสียชีวิตหรือสมองพิการ ร้อยละ 10 หากระยะเวลาเพิ่มขึ้น ระหว่าง 6-10 นาที พบมีโอกาเสียชีวิตหรือสมองพิการ ร้อยละ 56 และหากจมน้ำมากกว่า 25 นาที พบมีโอกาเสียชีวิตหรือสมองพิการ ร้อยละ 100 (บุศรา ชัยทัศน์ และนรลักษณ์ เอื้อกิจ, 2558)

ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพของวัยเด็กที่ดีที่สุด คือพ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด เป็นผู้ที่ทำให้การเลี้ยงดูและเป็นครูคนแรกของลูก เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบแก่ลูก คอยเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ที่สำคัญ (จิรวรรณ สุวรรณเวช และอัญญมณี บุญเชื้อ, 2558) จากแนวคิดความตระหนักรู้ต่อสถานการณ์ (Situation awareness) ของ Endsley (1995) ระบุว่า ความรู้ (Knowledge) ความรู้เป็นฐานข้อมูลที่บุคคลนำมาใช้ในการประมวลผลเพื่อสร้างความตระหนัก (Awareness) และความตระหนักนำไปสู่พฤติกรรม การป้องกันได้ ซึ่งบทบาทการเป็นผู้ดูแลเด็กที่มีต่อบุตรหลาน เป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการป้องกันอันตรายจากการจมน้ำให้แก่เด็ก รวมทั้งช่วยจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายจากการเกิดเหตุการณ์ตกน้ำ-จมน้ำทั้งในและนอกบริเวณบ้าน รวมไปถึงการกระตุ้นเตือนเด็กโต ให้มีความระมัดระวังตนเองไม่ให้เข้าใกล้แหล่งน้ำเสี่ยง และการสอนทักษะการช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อพบผู้กำลังตกน้ำอย่างถูกวิธี รวมไปถึงการส่งเสริมให้บุตรหลานได้มีโอกาสฝึกทักษะลอยตัวในน้ำ เพื่อรอให้ผู้อื่นมาช่วยเหลือเมื่อตกน้ำ-จมน้ำ ดังนั้น ผู้ดูแลเด็ก จึงมีความสำคัญในการเฝ้าระวัง ปกป้อง ดูแล ให้ความรู้บุตรหลาน รวมถึงปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีในการทำกิจกรรมทางน้ำ ดังนั้นผู้ดูแลเด็กที่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำจะส่งผลต่อระดับความตระหนักในการป้องกันการตกน้ำ-จมน้ำของเด็ก ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้ในการจัดการภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ช่วยให้สามารถวางแผนรับมือภัยอันตรายจากการตกน้ำ-จมน้ำ

และสามารถจัดการปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอันตรายล่วงหน้าได้

การศึกษาในครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้และระดับความตระหนักของผู้ดูแลเด็ก ในการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความตระหนักของผู้ดูแลเด็ก ในการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เพื่อนำผลการศึกษามาออกแบบกิจกรรมการพัฒนาความรู้และสร้างความตระหนักให้แก่ผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลสำหรับพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในพื้นที่เขตภาคเหนือตอนบน สำหรับการจัดการปัญหาเด็กจมน้ำเสียชีวิตให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านสาธารณสุขต่อไป

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้า (Cross-sectional study) โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือน กันยายน พ.ศ. 2567 - มิถุนายน พ.ศ. 2568 ในพื้นที่ 8 จังหวัดเขตภาคเหนือตอนบน ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ และน่าน

ประชากร คือ พ่อ แม่ หรือผู้ดูแลหลักของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ซึ่งประชากรที่ศึกษามีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ซึ่งอนุมานจำนวนผู้ดูแลเด็กจากฐานข้อมูลประชากรจำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 583,284 คน (กระทรวงสาธารณสุข, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้สูตรคำนวณตัวอย่างของ Cochran (1977) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ 5% และสัดส่วนที่คาดการณ์ที่ 0.50 เนื่องจากไม่พบการศึกษาที่คล้ายกันก่อนหน้านี้ จึงกำหนดค่า $P=0.50$ เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมและมีความเป็นตัวแทนได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 385 คน และเพื่อป้องกันการสูญเสียข้อมูลและความสมบูรณ์ของข้อมูล จึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 10 ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เท่ากับ 424 คน ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

เกณฑ์การคัดเลือก

1. เป็นผู้ดูแลเด็ก ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้ที่ใช้เวลาดูแลเด็กอยู่ต่ำกว่า 15 ปีมากที่สุด โดยมีประสบการณ์ในการดูแลเด็กอย่างน้อย 3 เดือน
2. อาศัยอยู่ในภาคเหนือตอนบน อย่างน้อย 6 เดือน
3. สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ และยินดีเข้าร่วมการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามโดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-administered Questionnaire) พัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 14 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ที่อยู่อาศัย (เขตเทศบาล/นอกเขตเทศบาล) อาชีพ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน สถานะของผู้ดูแลเด็ก (พ่อ-แม่/ปู่ย่า ตา ยาย ฯลฯ) จำนวนสมาชิกในครอบครัว (ไม่รวมเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี) ประสบการณ์จำนวนบุตร-หลานที่เคยเลี้ยงดู ลักษณะของที่อยู่อาศัย (ใกล้/ไกลแหล่งน้ำ) ประวัติการจมน้ำในครอบครัว การได้รับข่าวสารเรื่องการจมน้ำผ่านสื่อต่างๆ การได้รับการอบรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันการจมน้ำ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ของผู้ดูแลเด็กเรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เนื้อหาประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับการจัดการปัจจัยเสี่ยงและสิ่งแวดล้อมที่เสี่ยงต่อการตกน้ำ-จมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ทั้งในบ้านและนอกบ้าน พฤติกรรมและทักษะความปลอดภัยในเด็ก หลักความปลอดภัยของตัวผู้ช่วยเหลือ และการปฐมพยาบาลหลังช่วยขึ้นจากน้ำ โดยเป็นข้อคำถาม จำนวน 13 ข้อ แบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก ได้แก่ ใช่ ไม่ใช่ และไม่แน่ใจ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่แน่ใจได้ 0 คะแนน เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนความรู้ (Bloom, 1971) ดังนี้

คะแนนมากกว่าร้อยละ 80 (11-13 คะแนน) หมายถึง ระดับมาก

คะแนนระหว่างร้อยละ 60-80 (8-10 คะแนน) หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 (0-7 คะแนน) หมายถึง ระดับน้อย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความตระหนักของผู้ดูแลเด็ก เรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เนื้อหาประกอบด้วยความตระหนักด้านการเฝ้าระวังและการกำกับดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด การปรับปรุงพื้นที่เสี่ยงและการใช้อุปกรณ์เพื่อป้องกันไม่让孩子เข้าถึงแหล่งน้ำ การปลูกฝังความรู้และทักษะให้กับตัวเด็ก และการสร้างความตระหนักในการใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลให้เด็กเมื่อต้องเผชิญความเสี่ยง เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนความตระหนัก แบ่งเป็น 3 ระดับ (Best, 1977) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 80 (4.00-5.00 คะแนน) หมายถึง ระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60-80 (3.00-3.99 คะแนน) หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 60 (1.00-2.99 คะแนน) หมายถึง ระดับต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญด้านระบาดวิทยา และผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันการบาดเจ็บจากการจมน้ำ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ดูแลเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ณ คลินิกผู้ป่วยนอกกุมารเวชกรรม และหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลลำพูน จำนวน 30 คน ทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้ของผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR-20) ได้เท่ากับ 0.79 และแบบสอบถามความตระหนักของผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.78

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการประชาสัมพันธ์ Link การเข้าตอบแบบสอบถามผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

1.1 ประสานงานบุคลากรทางการศึกษา และจัดทำหนังสือขอความร่วมมือโรงเรียนในพื้นที่ประชาสัมพันธ์ Link ตอบแบบสอบถามให้ผู้ดูแลเด็กของนักเรียน ผ่าน LINE Group ระหว่างครูประจำชั้นและผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามออนไลน์ต่อไป

1.2 ประชาสัมพันธ์ Link แบบสอบถาม ผ่านผู้รับผิดชอบงานจมน้ำของเครือข่ายสาธารณสุข 8 จังหวัดเขตภาคเหนือตอนบน และเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เพื่อส่งต่อให้เครือข่ายที่ร่วมดำเนินงาน เช่น สำนักงานสาธารณสุขอำเภอในพื้นที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เครือข่ายผู้ก่อการดีป้องกันการจมน้ำในพื้นที่ และเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เป็นต้น เพื่อช่วยกระจายแบบสอบถามไปสู่ผู้ดูแลเด็กให้ความอนุเคราะห์ร่วมตอบแบบสอบถามออนไลน์ต่อไป

1.3 จัดทำ infographic ประชาสัมพันธ์ Link สำหรับตอบแบบสอบถาม และขอความอนุเคราะห์สถานบริการสาธารณสุขตามสถานที่ที่อาจพบเจอผู้ดูแลเด็กรวมตัวกัน เช่น คลินิกเวชภัณฑ์ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมในโรงพยาบาล ช่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้ดูแลเด็กร่วมเป็นอาสาสมัครตอบแบบสอบถามออนไลน์ในจุดให้บริการต่อไป

2. ก่อนการเริ่มตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างจะต้องทำเครื่องหมายหน้าซองยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และตอบคำถามเพื่อยืนยันว่าได้อ่านเอกสารพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงจะปรากฏข้อความเพื่อเริ่มตอบแบบสอบถามได้

3. แบบสอบถามจะทำการตรวจสอบการทำเครื่องหมายในทุกข้อ หากการตอบไม่ครบถ้วนในแต่ละส่วนจะไม่สามารถกดข้ามไปในส่วนถัดไปได้ ดังนั้น หากผู้ตอบแบบสอบถามต้องการยุติการตอบแบบสอบถาม สามารถยุติการตอบได้หากไม่ประสงค์จะตอบคำถามในข้อดังกล่าว

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็ก สิ่งแวดล้อมภายในบ้าน และรอบที่อยู่อาศัย ความรู้ และความตระหนักของผู้ดูแลเด็ก

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้และคะแนนความตระหนักของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันการจมน้ำ ด้วยสถิติ Pearson correlation coefficient กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เอกสารเลขที่ ET025/2567 เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2567

ผลการศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พบว่า ผู้ดูแลเด็กจำนวน 424 คน เป็นเพศหญิง 266 คน ร้อยละ 62.74 มีอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 40.09 อายุเฉลี่ย 38.80 ปี (S.D.=9.99) อายุมากที่สุด 68 ปีอายุน้อยสุด 21 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุดที่ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 47.17 อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ร้อยละ 59.67 มีรายได้รวมในครัวเรือนต่อเดือนตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 49.53 รายได้เฉลี่ย 20,908.18 บาท (S.D.=15,325.75) รายได้มากที่สุด 120,000 บาท และน้อยสุด 1,200 บาท เด็กที่ดูแลเป็นหลักมีอายุระหว่าง 10-14 ปี ร้อยละ 36.79 ผู้ดูแลมีความสัมพันธ์เป็นพ่อ แม่ มากที่สุด ร้อยละ 73.82 มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยรวมกันในบ้าน (ไม่รวมเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 คน ร้อยละ 52.59 ผู้ดูแลเด็กเคยมีประสบการณ์ในการดูแลบุตรหลานมาก่อน

ร้อยละ 72.17 และส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัว ร้อยละ 80.83 และ 75.22 ตามลำดับ และผู้ดูแลเด็กไม่เคยมีประวัติการจมน้ำ ร้อยละ 86.32 ผู้ดูแลเด็กไม่เคยผ่านการอบรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 64.86 เคยได้รับข่าวสารเรื่องการจมน้ำ ร้อยละ 79.95 จมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 64.86 โดยได้รับผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, ดังตารางที่ 1 TikTok, YouTube เป็นต้น และผ่านโทรทัศน์หรือวิทยุ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n=424 คน)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	158	37.26
หญิง	266	62.74
อายุ (ปี)		
20 – 29	81	19.10
30 – 39	170	40.09
40 – 49	102	24.06
50 – 59	51	12.03
≥60 ปีขึ้นไป	20	4.72
Mean=38.80, S.D.=9.99, Min=21, Max=68		
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	1.65
ประถมศึกษา	10	2.36
มัธยมศึกษา/ ปวช.	56	13.21
อนุปริญญา/ ปวส.	102	24.06
ปริญญาตรีขึ้นไป	249	58.72
ที่อยู่อาศัยหลัก		
ในเขตเทศบาล	171	40.33
นอกเขตเทศบาล	253	59.67
รายได้รวมในครัวเรือนต่อเดือน (บาท)		
<10,000	78	18.40
10,000 – 19,999	136	32.07
≥20,000	210	49.53
Mean= 20,908.18, S.D.= 15,325.75, Min= 1,200, Max= 120,000		
อายุของเด็กที่ดูแลเป็นหลัก		
เด็กแรกเกิด – 4 ปี	124	29.25
5 – 9 ปี	144	33.96
10 – 14 ปี	156	36.79

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n=424 คน) (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความสัมพันธ์ของท่านกับเด็กที่ท่านดูแล		
เป็นพ่อ แม่	313	73.82
เป็นปู่ ย่า ตา ยาย	44	10.38
เป็นลุง ป้า น้า อา	67	15.80
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อาศัยร่วมกันในบ้าน (ไม่รวมเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี)		
≤3 คน	223	52.59
>3 คน ขึ้นไป	201	47.41
Mean= 3.48, S.D.= 1.36, Min= 1, Max= 12		
ประสบการณ์การดูแลบุตร/หลานมาก่อน (ไม่นับรวมบุตร/หลานคนปัจจุบัน)		
ไม่เคย	118	27.83
เคย	306	72.17
สมาชิกในครอบครัวเคยมีประวัติการจมน้ำ		
ไม่มี	366	86.32
มี แต่ไม่มีผู้เสียชีวิต	49	11.56
มี และมีผู้เสียชีวิต	9	2.12
การได้รับข่าวสารเรื่องการจมน้ำผ่านสื่อต่าง ๆ		
ไม่เคย	85	20.05
เคย	339	79.95
โทรทัศน์ / วิทยู	255	75.22
สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, YouTube, TikTok	274	80.83
แผ่นพับ/โปสเตอร์ในชุมชนหรือใน รพ./ รพ.สต.	31	9.14
คำบอกเล่าจาก อสม./ เจ้าหน้าที่ของรัฐ / หอกระจายข่าว	89	26.25
การได้รับการอบรมให้ความรู้หรือคำแนะนำ เรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี		
ไม่เคย	275	64.86
เคย	149	35.14
หน่วยงานที่จัดอบรมให้ความรู้ เรื่อง การป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี (กรณีเคยได้รับการอบรม) (n=149 คน)		
โรงพยาบาล	42	28.19
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	30	20.13
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)	24	16.11
เทศบาล/อบต.	88	59.06
อสม.	18	12.08
การอบรมออนไลน์ (E-learning)	25	16.78

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n=424 คน) (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาครั้งสุดท้ายที่ได้รับความรู้หรือคำแนะนำ เรื่องการป้องกัน การจมน้ำในเด็กจนถึงปัจจุบัน (n=149)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 สัปดาห์	10	6.71
ระหว่าง 1 สัปดาห์ – 1 เดือน	3	2.01
ระหว่าง 1 - 3 เดือน	6	4.03
ระหว่าง 3 - 6 เดือน	15	10.07
ระหว่าง 6 เดือน – 1 ปี	50	33.56
มากกว่า 1 ปี	65	43.62

ความรู้ของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันการจมน้ำ ในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

ผลการศึกษาความรู้ของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ตอบคำถามได้ถูกต้อง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คำถามที่ผู้ดูแลเด็กตอบถูกมากที่สุด คือ การสอนเด็กเล็กว่า เมื่อเจอแหล่งน้ำ “อย่าเข้าใกล้ เพราะอาจลื่นพลัดตกลงไปในน้ำ” เป็นวิธีหนึ่งในการช่วยป้องกันการจมน้ำ ร้อยละ 89.62 รองลงมา คือ การสอนเด็กเล็กว่า เมื่อเห็นสิ่งของตกลงไปในน้ำ “อย่าเก็บเอง” ต้องให้ผู้ใหญ่ช่วยเก็บ เป็นวิธีหนึ่งใน

การช่วยป้องกันการจมน้ำ และการสอนเด็กเล็กว่า “อย่าก้มหรือชะโงก” ลงไปในโถ่งน้ำ ตุ่มน้ำ ถังน้ำ เป็นวิธีหนึ่งในการช่วยป้องกันการจมน้ำ ร้อยละ 87.97 เท่ากัน ส่วนคำถามที่ผู้ดูแลเด็กตอบถูกน้อยที่สุด คือ หลังจากช่วยเหลือผู้ที่ตกน้ำ/จมน้ำขึ้นมาแล้ว สามารถจับอุ้มพาตัวหรือห้อยหัวแล้วกระโดดหรือวิ่งไปมา เพื่อไล่เอาน้ำออกจากร่างกาย ร้อยละ 19.10 และหากว่ายน้ำเป็นสามารถกระโดดลงไปในน้ำเพื่อว่ายน้ำไปช่วยผู้ที่กำลังตกน้ำ/จมน้ำขึ้นฝั่งได้ทันที ร้อยละ 24.76 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ของผู้ดูแลเด็ก (n=424 คน)

คำถามด้านความรู้	ตอบถูก		ตอบผิด		ไม่ทราบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เด็กเล็ก 0-2 ปี สามารถจมน้ำเสียชีวิตได้ในแหล่งน้ำที่มีความสูงเพียง 1-2 นิ้ว	327	77.12	56	13.21	41	9.67
2. คอกกั้นเด็กเหมาะสำหรับเด็กอายุ 0-2 ปี หรือหยุดใช้เมื่อเด็กสามารถปีนได้	335	79.01	70	16.51	19	4.48
3. คอกกั้นเด็กที่ปลอดภัย ควรมีความสูงอย่างน้อย 51 เซนติเมตรขึ้นไปและซี่ราวควรห่างไม่เกิน 6 เซนติเมตร หรือกระป๋องนมขึ้นหวานไม่สามารถลอดผ่านได้	263	62.03	64	15.09	97	22.88
4. คอกกั้นเด็กที่มีซี่ราว สามารถจัดซี่ราวในแนวตั้งหรือแนวขวางก็ได้ มีผลต่อความปลอดภัยของเด็กเหมือนกัน	174	41.04	213	50.24	37	8.73

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็ก
อายุต่ำกว่า 15 ปี ของผู้ดูแลเด็ก (n=424 คน) (ต่อ)

คำถามด้านความรู้	ตอบถูก		ตอบผิด		ไม่ทราบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. การสอนเด็กเล็กว่า เมื่อเจอแหล่งน้ำ “อย่าเข้าไปใกล้” เพราะอาจลื่นพลัดตกลงไปในน้ำ เป็นวิธีหนึ่งในการช่วยป้องกันการจมน้ำ	380	89.62	35	8.25	9	2.12
6. การสอนเด็กเล็กว่า เมื่อเห็นสิ่งของตกลงไปในน้ำ “อย่าเก็บเอง” ต้องให้ผู้ใหญ่ช่วยเก็บ เป็นวิธีหนึ่งในการช่วยป้องกันการจมน้ำ	373	87.97	39	9.20	12	2.83
7. การสอนเด็กเล็กว่า “อย่าก้มหรือชะโงก” ลงไปในโอ่งน้ำ ตุ่มน้ำ ถังน้ำ เป็นวิธีหนึ่งในการช่วยป้องกันการจมน้ำ	373	87.97	41	9.67	10	2.36
8. หากท่านว่ายน้ำเป็น ท่านสามารถกระโดดลงไปในน้ำเพื่อว่ายน้ำไปช่วยผู้ที่กำลังตกน้ำ/จมน้ำขึ้นฝั่งได้ทันที	105	24.76	277	65.33	42	9.91
9. เมื่อพบผู้ที่กำลังตกน้ำ สิ่งแรกที่คุณควรทำคือตะโกน “ช่วยด้วย มีคนตกน้ำ” เพื่อขอความช่วยเหลือ และโยนอุปกรณ์ที่ลอยน้ำได้ให้คนตกน้ำจับ เช่น ถังแกลอน พลาสติกเปล่า ห่วงชูชีพ ให้คนตกน้ำจับเพื่อลอยตัวในน้ำรอคนมาช่วยเหลือ	360	84.91	54	12.74	10	2.36
10. การยื่นอุปกรณ์ให้คนตกน้ำจับ เช่น ไม้ เชือก เสื้อ กางเกง ผ้าขาวม้า เข็มขัด ฯลฯ แล้วดึงคนตกน้ำเข้าหาฝั่ง เป็นวิธีที่ถูกต้องเพื่อช่วยชีวิตคนที่กำลังตกน้ำ	344	81.13	53	12.50	27	6.37
11. กรณีคนตกน้ำอยู่ใกล้ฝั่งและหากจำเป็นจะต้องลงไปช่วย ควรนำอุปกรณ์ที่ลอยน้ำได้ติดตัวไปด้วย และโยนให้คนตกน้ำจับ โดยห้ามให้คนตกน้ำสัมผัสร่างกายคนช่วยเหลือ	339	79.95	60	14.15	25	5.90
12. หลังจากช่วยเหลือผู้ที่ตกน้ำ/จมน้ำ ขึ้นมาแล้ว สามารถจับอุ้มพาตบหรือห้อยหัว แล้วกระโดดหรือวิ่งไปมา เพื่อไล่เอาน้ำออกจากร่างกาย	81	19.10	295	69.58	48	11.32
13. เมื่อต้องไปหาปลาหรือประกอบอาชีพ ถ้าไม่มีเสื้อชูชีพควรนำอุปกรณ์ลอยน้ำได้ติดตัวไปด้วยเสมอ เช่น ถังแกลอน พลาสติกเปล่า โดยใช้วิธีผูกเชือกกับถัง แล้วสะพายแล่งด้านข้างลำตัว ทั้งนี้ควรใช้ถังแกลอน 1 คนต่อ 1 ขึ้น	348	82.08	60	14.15	16	3.77

ผลการศึกษาความรู้ของผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เมื่อนำคะแนนมาจัดระดับแล้ว พบว่าผู้ดูแลเด็กมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 57.78 รองลงมา มีความรู้ในระดับน้อย ร้อยละ 21.93 และมีความรู้ในระดับมาก ร้อยละ 20.28 โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ เท่ากับ 8.97 คะแนน (S.D.=2.18) จากคะแนนเต็ม 13 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 1 คะแนน และคะแนนสูงสุด 13 คะแนน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ของผู้ดูแลเด็ก (n=424 คน)

คะแนนความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ	แปลผลระดับความรู้
11 – 13 คะแนน	86	20.28	ระดับมาก
8 – 10 คะแนน	245	57.78	ระดับปานกลาง
0 – 7 คะแนน	93	21.93	ระดับน้อย
Mean= 8.97, S.D.= 2.18, Min= 1, Max= 13			

ความตระหนักของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

ผลการศึกษาความตระหนักของผู้ดูแลเด็กในการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยความตระหนักสูงสุด คือ หากมีเด็กวัยคลานถึงหัดเดินในบ้าน จะดูแลให้เด็กอยู่ในระยะสายตาและมือเอื้อมถึง คะแนน

เฉลี่ย 4.61 (S.D.= 0.61) รองลงมา คือ จะคอยดูแลบุตรหลานอยู่ตลอดเวลา เมื่อบุตรหลานว่ายน้ำหรือเล่นน้ำโดยใช้อุปกรณ์ช่วยลอยน้ำ คะแนนเฉลี่ย 4.59 (S.D.=0.64) และจะตั้งกฎการเล่นน้ำกับบุตรหลาน โดยห้ามลงเล่นน้ำโดยไม่มีผู้ใหญ่อยู่ด้วย คะแนนเฉลี่ย 4.57 (S.D.=0.64) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยความตระหนักเกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ของผู้ดูแลเด็ก จำแนกรายข้อคำถาม (n=424 คน)

คำถามด้านความตระหนัก	คะแนนเฉลี่ย	S.D.
1. หากมีเด็กวัยคลานถึงหัดเดินในบ้าน จะดูแลให้เด็กอยู่ในระยะสายตาและมือเอื้อมถึง	4.61	0.61
2. หากมีเด็กวัยคลานถึงวัยหัดเดินในบ้าน จะใช้คอกกั้นเด็ก	4.52	0.65
3. จะคอยดูแลบุตรหลานของอยู่ตลอดเวลา เมื่อบุตรหลานว่ายน้ำหรือเล่นน้ำโดยใช้อุปกรณ์ช่วยลอยน้ำ	4.59	0.64
4. จะสอนหรือเตือนบุตรหลาน ไม่ให้เข้าใกล้บริเวณที่มีโอ่ง บ่อน้ำหรือบ่อขุด	4.49	0.69
5. หากบริเวณบ้านมีโอ่ง บ่อน้ำหรือบ่อขุดเพื่อการเกษตร จะนำสิ่งกีดขวางมากั้น	4.50	0.74
6. จะอนุญาต/สนับสนุนให้บุตรหลาน เข้ารับการฝึกว่ายน้ำหรือทักษะลอยตัวในน้ำ	4.43	0.72
7. จะสวมใส่อุปกรณ์ชูชีพให้บุตรหลาน หากมีการพาบุตรหลานไปเที่ยวแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	4.53	0.70
8. จะสอนหรือเตือนบุตรหลาน หากพบคนตกน้ำหรือจมน้ำให้ตะโกนขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่	4.47	0.73
9. จะสอนให้เด็กรู้ความเสี่ยงและอันตรายจากการจมน้ำ เช่น ไม่กระโดดน้ำ ถ้าไม่แน่ใจในความสามารถของน้ำ เป็นต้น	4.56	0.68
10. จะเทน้ำจากกะละมังซักล้างทิ้งทันทีหลังใช้งาน	4.47	0.75

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยความตระหนักเกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ของผู้ดูแลเด็ก
จำแนกรายข้อคำถาม (n=424 คน) (ต่อ)

คำถามด้านความตระหนัก	คะแนนเฉลี่ย	S.D.
11. จะตั้งกฎการเล่นน้ำกับบุตรหลานโดยห้ามลงเล่นน้ำโดยไม่มีผู้ใหญ่อยู่ด้วย	4.57	0.64
12. สำรวจแหล่งน้ำเสี่ยงในบ้านและละแวกบ้าน	4.42	0.71
13. จะจัดการแหล่งน้ำเสี่ยงรอบบริเวณรั้วบ้านเพื่อป้องกันไม่让孩子เข้าถึงแหล่งน้ำเสี่ยง	4.50	0.71
14. จะสอนให้บุตรหลานไม่กระโดดลงไปช่วยผู้อื่นจมน้ำแม้ว่าตนเองจะว่ายน้ำเป็น	4.40	0.81
15. จะเอาของเล่นออกจากสระน้ำเมื่อเลิกเล่นน้ำ เพื่อป้องกันไม่让孩子เดินไปหยิบของเล่นในน้ำ	4.56	0.70

ผลการศึกษาความตระหนักของผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พบว่า ผู้ดูแลเด็กมีความตระหนักอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 85.85 รองลงมา มีความตระหนักอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 13.68 และมีความตระหนักในระดับต่ำ ร้อยละ 0.47 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 (S.D.=0.52) จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 2.47 คะแนน และคะแนนสูงสุด 5.00 คะแนน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความตระหนักเกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ของผู้ดูแลเด็ก (n=424 คน)

คะแนนความตระหนัก	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ระดับความตระหนัก
4.00 – 5.00 คะแนน	364	85.85	ระดับสูง
3.00 – 3.99 คะแนน	58	13.68	ระดับปานกลาง
1.00 – 2.99 คะแนน	2	0.47	ระดับต่ำ
Mean= 4.51, S.D.= 0.52, Min= 2.47, Max= 5.00			

ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความรู้และคะแนนความตระหนักของผู้ดูแลเด็ก ในการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี
เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความตระหนักของผู้ดูแลเด็ก เรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี พบว่าความรู้ของผู้ดูแลเด็กเรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตระหนักของผู้ดูแลเด็กเรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ($r=0.489$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความตระหนักของผู้ดูแลเด็ก ในการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

ปัจจัย	ความตระหนักของผู้ดูแลเด็กเรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี	
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
ความรู้ของผู้ดูแลเด็ก เรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี	0.489	<0.001*

*p-value<0.05

อภิปรายผล

ระดับความรู้ของผู้ดูแลเด็กเรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 57.78 อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.17 เคยมีประสบการณ์ในการดูแลบุตรหลานมาก่อน ประกอบกับการได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ หรือทางรายการวิทยุ/โทรทัศน์ ทำให้มีความรู้เรื่องการป้องกันเด็กจมน้ำในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 35.14 ที่เคยผ่านการอบรมเรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งส่วนใหญ่จัดโดยหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งระยะเวลาครั้งสุดท้ายที่ได้รับความรู้เรื่องดังกล่าวจนถึงปัจจุบันเป็นเวลามากกว่า 1 ปี ร้อยละ 43.62 สอดคล้องกับการศึกษาของพิทยา โปสี และคณะ (2565) ที่ได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ตำบลท่าตูม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ โดยได้ศึกษาระดับความรู้ผู้ปกครอง จำนวน 88 คน ระยะเวลาการดำเนินการ พบว่าความรู้ของผู้ปกครองเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับการศึกษาของชาญชัย มานะเฝ้า และคณะ (2568) ที่ได้ศึกษาเรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กของครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงสูง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์จากครัวเรือนที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 382 คน พบว่า ผู้ดูแลเด็กมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการจมน้ำในเด็กอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 53.10 สำหรับด้านประเด็นความรู้ พบว่าผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในด้านมาตรการเชิงป้องกันก่อนเกิดเหตุเป็นอย่างดี เช่น การสอนเด็กอย่าใกล้แหล่งน้ำหรืออย่าก้มเก็บของที่ลอยในน้ำเอง ซึ่งสะท้อนว่าการณรงค์เรื่อง "อย่าใกล้ อย่าเก็บ อย่าก้ม" ของกระทรวงสาธารณสุขในช่วงที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จในการสร้างความจดจำ แต่ยังมีประเด็นที่เข้าใจไม่ถูกต้อง คือ ประเด็นความรู้เรื่องการช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ เช่น การช่วยเหลือผู้ที่ตกน้ำจมน้ำด้วยการอุ้มพาดบ่าหรือห้อยหัว

เพื่อไล่น้ำออกจากระบบทางเดินหายใจ หรือความเชื่อว่าการจมน้ำเป็น สามารถกระโดดลงไปช่วยผู้ที่ตกน้ำได้ทันที ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกิงกาญจน์ จงสุขไกล (2562) ที่ระบุว่า ประชาชนทั่วไปร้อยละ 71.60 ยังมีความเข้าใจผิดเรื่องการอุ้มพาดบ่า ซึ่งอาจเป็นความเชื่อหรือภาพจำที่ประชาชนทั่วไปนึกถึง แม้จะมีการให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือที่ถูกต้องผ่านสื่อต่างๆ แล้ว ดังนั้น การจัดการส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้ดูแลเด็กในด้านการช่วยเหลือผู้ที่ตกน้ำ จมน้ำ อาจจะต้องเป็นประเด็นที่ต้องพัฒนาในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน เพื่อเพิ่มระดับความรู้ให้มากยิ่งขึ้น

ระดับความตระหนักของผู้ดูแลเด็กเรื่องการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 85.85 โดยผู้ดูแลเด็กแสดงความตระหนักสูงในด้านการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ผ่านคะแนนสูงสามลำดับแรก ได้แก่ การดูแลเด็กวัยคลานถึงหัดเดินให้อยู่ในระยะสายตา และมือเอื้อมถึง การดูแลเมื่อเด็กว่ายน้ำหรือเล่นน้ำโดยใช้อุปกรณ์ช่วยลอยตัวในน้ำ และการตั้งกฎห้ามเด็กเล่นน้ำตามลำพังโดยไม่มีผู้ใหญ่อยู่ด้วย ซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดความตระหนักรู้ต่อสถานการณ์ (Situation awareness) ของ Endsley (1995) ที่อธิบายว่าการรับรู้ข้อมูลจากสิ่งแวดล้อม (Perception) เป็นขั้นแรก ของการสร้างความตระหนัก ซึ่งในที่นี้คือการที่ผู้ดูแลเด็กรับรู้ถึงความเสี่ยงของเด็กเล็ก จึงนำไปสู่การเฝ้าระวังที่เข้มข้น นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของนลินนิภา วิถี และคณะ (2565) ที่พบว่าผู้ปกครองเด็กที่รับรู้โอกาสเสี่ยงรับรู้ความรุนแรง รับรู้อุปสรรค และรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันการจมน้ำ จะเกิดความตระหนักและมีพฤติกรรมการป้องกันการจมน้ำในเด็กที่ตนดูแลเพิ่มมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาถึงข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยความตระหนักน้อยที่สุด 2 ลำดับ คือ การสอนให้บุตรหลาน ไม่กระโดดลงไปช่วยผู้อื่นจมน้ำ แม้ว่าตนเองจะว่ายน้ำเป็น และการสำรวจแหล่งน้ำเสี่ยงในบ้านและละแวกบ้าน ซึ่งเป็นข้อสังเกตว่า ผู้ดูแลเด็ก

อาจมุ่งเน้นความตระหนักไปที่การเฝ้าดูเด็กมากกว่า การเสริมสร้างทักษะความปลอดภัยทางน้ำให้เด็ก และการจัดการเชิงโครงสร้างสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย ซึ่งขัดแย้งกับแนวทางการป้องกันการจมน้ำของ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2021) ที่เน้นย้ำการเสริมสร้างทักษะความปลอดภัยทางน้ำ และการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยเป็น มาตรการสำคัญ ดังนั้น ความตระหนักของผู้ดูแลเด็ก อาจยังไม่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อป้องกันการจมน้ำเชิงรุก

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความตระหนัก พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตระหนัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของไมลา อีสสระสงคราม (2567) ที่พบว่าการสร้าง ความตระหนักและให้คำแนะนำแก่เด็กและครอบครัว เช่น ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการ จมน้ำในแหล่งต่างๆ ตามช่วงอายุพัฒนาการของเด็ก และปัจจัยเสี่ยงที่จะเป็นอันตรายต่อเด็กมีส่วนช่วย ในการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการจมน้ำในเด็กได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Leavy *et al.* (2016) ที่พบว่า การสร้างความตระหนักและความรู้ในกลุ่ม ผู้ดูแลเด็ก ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการลดอุบัติเหตุ จมน้ำในเด็ก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ดูแลเด็กที่มีความรู้ และความตระหนักมักจะปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน อย่างเคร่งครัดและพร้อมรับมือเหตุฉุกเฉิน โดยอาจใช้ การสื่อสารสาธารณะที่มุ่งเน้นการแก้ไขความเข้าใจผิด ที่เป็นอันตราย เช่น การอุ้มพาดบ่า การกระโดด ลงไปช่วย และเติมเต็มความรู้ในการจัดการความเสี่ยง เชิงรุก เช่น การประเมินความเสี่ยงเด็กโต การจัดการ สิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับความรู้ระดับปานกลางให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ความตระหนักที่สูงอยู่แล้วถูกนำไปใช้ อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเร่ง แก้ไขความเข้าใจผิดเรื่องการช่วยเหลือคนจมน้ำ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ยังมี

ความเข้าใจผิดอย่างมากในเรื่องการอุ้มพาดบ่า เพื่อไล่น้ำ และความเชื่อว่าหากว่ายน้ำเป็นจะกระโดด ลงไปช่วยได้ทันที การให้ความรู้จึงไม่ควรเน้นเพียง การป้องกันแต่ต้องเน้นย้ำวิธีการช่วยเหลือที่ถูกต้อง และอันตรายของการช่วยเหลือผิดวิธี และการยกระดับ ความรู้เพื่อเพิ่มความตระหนัก เช่น การจัดอบรม เชิงปฏิบัติ การทดสอบแทรกไปกับคลินิกสุขภาพเด็กดี (Well Baby Clinic) หรือการประชุมผู้ปกครอง ในโรงเรียน เพื่อยกระดับความรู้จากระดับปานกลาง ให้เป็นระดับสูง ซึ่งจะส่งผลทางอ้อมให้ความตระหนัก ในการป้องกันเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย พร้อมส่งเสริม มาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการเฝ้าระวัง แม้ผู้ดูแลจะมีความตระหนักสูง แต่ผลการวิจัยชี้ว่า คะแนนความตระหนักด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น การสำรวจแหล่งน้ำเสี่ยง การจัดการแหล่งน้ำ รอบบ้าน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ดังนั้น การสื่อสารสาธารณะควรชี้ให้เห็นว่าเพียง การเฝ้าระวัง อาจไม่เพียงพอเนื่องจากความผิดพลาด ของมนุษย์ (Human error) สามารถเกิดขึ้นได้ ควรผลักดัน ให้เกิดการจัดการ "อุปสรรคทางกายภาพ" เช่น การทำฝาปิดโอ่ง การทำรั้วกันแหล่งน้ำ อย่างเป็น รูปธรรมมากขึ้นตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพควบคู่กับเชิง ปริมาณ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสังเกต พฤติกรรมร่วมกับการลงพื้นที่สำรวจบ้านจริง เพื่อประเมินว่าผู้ดูแลเด็กมีความตระหนักในระดับสูง ตามที่ตอบแบบสอบถามหรือไม่ หรือการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของโปรแกรม ซึ่งอาจมี การศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมความรู้ ที่เน้นการแก้ไขความเข้าใจผิดโดยเปรียบเทียบความรู้ และทักษะการปฏิบัติก่อนและหลังการเข้าร่วม กิจกรรม เพื่อหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการ เปลี่ยนความเชื่อเรื่องการอุ้มพาดบ่า และการกระโดด ลงไปช่วย ซึ่งเป็นจุดอ่อนสำคัญที่พบในการศึกษานี้

ข้อจำกัด

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีตัวอย่างแบบสะดวกและเก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ ซึ่งอาจไม่เป็นตัวแทนที่สมบูรณ์ของประชากรผู้ดูแลเด็ก ทั้งหมดในภาคเหนือตอนบน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้พยายามลดอคติจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการกระจายแบบสอบถามผ่านเครือข่ายที่หลากหลาย ทั้งโรงเรียน สถานพยาบาล และเครือข่ายอาสาสมัครในชุมชน เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในหลายบริบท

2. แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษานี้เป็นชนิดตอบด้วยตนเอง ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างอาจตอบแบบสอบถามตามความคาดหวังของสังคม (Social desirability bias) ซึ่งไม่ใช่ข้อมูลที่แท้จริงจากกลุ่มตัวอย่าง เช่น ระดับความตระหนัก ในความเป็นจริงอาจไม่อยู่ระดับสูงตามผลการศึกษา แต่กลุ่มตัวอย่างอาจตอบมากกว่าความเป็นจริงเพื่อต้องการสร้างภาพลักษณ์การเป็นผู้ดูแลเด็กที่ดูแลเอาใจใส่บุตรหลานและเป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้พยายาม ลดอคติจากการให้ข้อมูลโดยการพัฒนาเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพอย่างเข้มงวด

ทั้งค่าความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น รวมถึงการชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า การเก็บข้อมูลครั้งนี้ไม่สามารถระบุตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้ และนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมเท่านั้น ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงสามารถให้ข้อมูลตามความเป็นจริงได้ อย่างไรก็ตาม การใช้แบบสอบถามออนไลน์มีข้อดีสำคัญคือช่วยให้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่ทั้ง 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนได้ ใช้เวลาและงบประมาณไม่มาก แม้จะมีข้อจำกัดในการปิดกั้นผู้ดูแลเด็กที่เข้าไม่ถึงอินเทอร์เน็ตก็ตาม

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาสาสมัครทุกท่านที่กรุณาสมัครใจให้ข้อมูลอย่างครบถ้วน และขอขอบคุณผู้รับผิดชอบแผนงานการป้องกันการจมน้ำของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพื้นที่เขตสุขภาพที่ 1 เครือข่ายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากรทางการศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ร่วมประชาสัมพันธ์แบบสอบถามให้อาสาสมัครตอบแบบสอบถามจนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลครบตามเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2566). ปิรามิดประชากรจำแนกเพศ กลุ่มอายุ [ออนไลน์]. [สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2568]; แหล่งข้อมูล: <https://hdc.moph.go.th/center/public/standard-report-detail/db4e8d42e1234a75bd03d430c31feb2f>
- กองป้องกันการบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). หลักสูตรผู้จัดการแผนงานป้องกันการจมน้ำ. นนทบุรี: บริษัท ราไทยเพลส จำกัด.
- กองป้องกันการบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2568). สถานการณ์และแนวโน้มการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากการจมน้ำ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2562-2566 [ออนไลน์]. [สืบค้นเมื่อ 19 ตุลาคม 2568]; แหล่งข้อมูล: <https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/1748720251021133755.pdf>
- กึ่งกาญจน์ จงสุขไกล. (2562). การรับรู้ข่าวสารปัญหาเด็กจมน้ำในประเทศไทย. วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง, 8(2), 48-68. [สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2568]; แหล่งข้อมูล: <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/papojournal/article/view/195129>
- จิรวรรณ สุวรรณเวช และอัญญมณี บุญเชื้อ. (2558). การวิเคราะห์บทบาทผู้ปกครองในการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพของเด็กอนุบาลโรงเรียนวัดไทร (ถาวรพรหมานุกูล). วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 10(1), 628-640. [สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2568]; แหล่งข้อมูล: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/40528>

- ชาญชัย มานะเฝ้า, ทศนีย์ ศิลาวรรณ, ไกรชาติ ตันตระการอาภา, ภูเบศร์ แสงสว่าง และพชญา เอ็งบริบูรณ์พงศ์
ใจดี. (2568). การป้องกันการจมน้ำในเด็กของครัวเรือนในพื้นที่เสี่ยงสูง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัด
สระแก้ว. วารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข, 11(3), 543-556. [สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2569];
แหล่งข้อมูล: https://so05.tci-thaijo.org/index.php/journal_law/article/view/280997
- นลินนิภา วิถี, เพลินพิศ บุญยมาลิก และสุนีย์ ละกำป็น. (2565). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการสอนโดย
พยาบาล ในการป้องกันการจมน้ำในเด็กวัยก่อนเรียน. วารสารพยาบาลทหารบก, 23(2), 321-329.
[สืบค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2569]; แหล่งข้อมูล:
<https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/view/247057>
- บุศรา ชัยทัศน์ และนรลักษณ์ เอื้อกิจ. (2558). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการจมน้ำในเด็กวัยเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารการวิจัยทางการแพทย์ นวัตกรรมและสุขภาพ, 27(2), 72-84.
[สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2568]; แหล่งข้อมูล:
<https://he01.tci-thaijo.org/index.php/CUNS/article/view/79089>
- พิทยา โปสี, พัดชา ทิรัญวัฒนกุล และวรพจน์ พรหมสัทยพรต. (2565). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน
ป้องกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ตำบลท่าตูม อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์.
วารสารสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 7(1), 71-81. [สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2568];
แหล่งข้อมูล: <https://he04.tci-thaijo.org/index.php/JAHS/article/view/214>
- ไมลา อิสสระสงคราม. (2567). การเสียชีวิตจากการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี: บทบาทพยาบาลวิชาชีพ.
วารสารสถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง, 9(2), 41-54. [สืบค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2569];
แหล่งข้อมูล: <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/iudc/article/view/270431>
- Bloom, B.S. (1971). Hand Book on Formative and Summative Evaluation of Student Learning
[online]. [cited 2024 May 19]; Available from:
<https://www.scribd.com/document/706673525/Benjamin-S-Bloom-Handbook-on-Formative-and-Summative-Evaluation-of-Student-Learning-McGraw-Hill-1971>
- Best, J. W. (1977). Research in education [online]. [cited 2024 May 19]; Available from:
<https://archive.org/details/researchineducat0003best/page/n3/mode/1up>
- Cochran, W. G. (1977). Sampling Techniques Third Edition [online]. [cited 2024 June 14];
Available from: <https://www.scribd.com/document/534046574/Cochran-1977-Sampling-Techniques-Third-Edition>
- Endsley, M. R. (1995). Toward a Theory of Situation Awareness in Dynamic Systems. Human
Factors, 37(1), 32-64. [cited 2025 November 24]; Available from:
<https://doi.org/10.1518/001872095779049543>
- Leavy, J. E., Crawford, G., Leaversuch, F., Nimmo, L., McCausland, K., & Jancey, J. (2016).
A Review of Drowning Prevention Interventions for Children and Young People in High,
Low and Middle Income Countries. Journal of Community Health, 41(2), 424-441.
[cited 2025 October 9]; Available from: <https://doi.org/10.1007/s10900-015-0105-2>
- World Health Organization. (2024). Drowning [online]. [cited 2024 May 19]; Available from:
<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/drowning>